

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1KO/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513211561
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Naď
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:3513211561.1

Uznesenie

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zložený z predsedu JUDr. Pavla Naďa a členov JUDr. Igora Belka (sudca spravodajca), JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., Mgr. Dušana Čima, Mgr. Petra Melichera, Mgr. Michala Novotného, JUDr. Eriky Šobichovej a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., o návrhu Krajského súdu v Žiline ako súdu správneho na rozhodnutie kompetenčného sporu medzi ním a Krajským súdom v Trenčíne vo veci vedenej na Okresnom súde v Novom Meste nad Váhom pod sp. zn. 12 Cpr/2/2013 žalobcu: N. D., nar. XX.XX.XXXX, A. XX, R. K. R. C., proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Generálny štáb ozbrojených síl Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, Bratislava, o určenie, že služobný pomer žalobcu skončil dňa 31.03.2011, takto

rozhodol:

Na prejednanie veci je daná právomoc správneho súdu.

odôvodnenie:

I.

1. Žalobca sa žalobou doručenu Okresnému súdu v Novom Meste nad Váhom dňa 30.10.2013 domáhal určenia, že jeho služobný pomer profesionálneho vojaka skončil dňa 31.03.2011. V žalobe uviedol, že bol zo služobného pomeru prepustený personálnym rozkazom riaditeľa personálneho úradu č. 2281 zo dňa 01.04.2010 podľa § 70 ods. 1 písm. j) zákona č. 346/2005 Z. z. z dôvodu, že mu uplynula doba výsluhy v hodnosti a nebol zaradený do programu udržiavania. Podľa jeho názoru jeho služobný pomer nemohol byť ukončený ku dňu 30.06.2010, počas jeho nepretržite trvajúcej práceneschopnosti z dôvodu registrovaného pracovného úrazu a služobný pomer mal byť ukončený ku dňu ukončenia jeho práceneschopnosti, t. j. ku dňu 31.03.2011.

2. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom č.k. 12 Cpr/2/2013-107 z 28. februára 2018 predmetnú žalobu v celom rozsahu zamietol. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 17CoPr/4/2019-172 z 30. júla 2020 rozsudok Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom zrušil a vec postúpil Krajskému súdu v Žiline ako vec správneho súdnictva.

II.

3. Krajský súd v Žiline s postúpením veci nesúhlasil, trval na tom, že (aj s poukazom na doplnené vyjadrenie žalobcu, že jeho „podanie zo dňa 30.10.2013 je civilnou určovacou žalobou" predložené v zmysle predchádzajúceho usmernenia krajského súdu zo strany kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn 1KO/31/2020 z 24. februára 2021) nejde o vec správneho súdnictva a podľa § 18 ods. 4 Správneho súdneho poriadku vec opätovne predložil kompetenčnému senátu.

III.

4. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci vo všetkých nedokončených veciach, v ktorých do 31. júla 2021 konal kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prejednal predložený kompetenčný spor ako spor o právomoc, ktorý vznikol medzi správnym súdom a iným súdom podľa § 18 ods. 4 Správneho súdneho poriadku.

5. Podľa § 3 Civilného sporového poriadku súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

Podľa § 2 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánu verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

6. Kompetenčný senát považuje za potrebné zdôrazniť, že jeho úlohou je autoritatívne určiť, ktorá strana kompetenčného sporu má podanú žalobu posúdiť a rozhodnúť o nej, určuje teda len procesný rámec, v ktorom bude vec súdom prerokovaná, čím nijakým spôsobom nepredurčuje, ako sa má rozhodnúť o vecnom základe sporu.

7. Zo žaloby vyplýva, že žalobca namieta, že jeho služobný pomer, o ktorom bolo rozhodnuté personálnym rozkazom č. 2281 nemal skončiť dňom 30.06.2010, ale až dňom 31.03.2011. Z jej obsahu ako aj pripojených rozhodnutí ďalej vyplýva, že podanie žaloby bolo reakciou na to, že Personálnym rozkazom riaditeľa Personálneho úradu ozbrojených síl SR č. 2281 zo dňa 01.04.2010 bol žalobca prepustený zo služobného pomeru podľa § 70 ods. 1 písm. j) zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl SR s tým, že jeho služobný pomer sa skončí dňa 30.06.2010 a dôvodom skončenia služobného pomeru je skutočnosť, že žalobcovi dňa 30.06.2010 uplynula doba výsluhy hodnosti a nebol zaradený do programu udržiavania. Odvolanie, v ktorom namietal vecné i procesné nedostatky napadnutého personálneho rozkazu ako i protiprávnosť postupu správneho orgánu, náčelník Generálneho štátu ozbrojených síl SR (rozhodnutím č. ŠbPO-76-47/2010 zo dňa 28.06.2010) zamietol a personálny rozkaz potvrdil; následnú žalobu o preskúmania zákonnosti uvedeného rozhodnutia Krajský súd v Bratislave (rozsudkom č.k. 4S 266/2010-95 zo dňa 10.06.2011) zamietol a jeho rozsudok Najvyšší súd SR (rozsudkom č.k. 5Sžo/35/2011 zo dňa 23.02.2012) potvrdil. Oba rozsudky nadobudli právoplatnosť aj vykonateľnosť dňa 27.03.2012.

8. Kompetenčný senát tak skúmal, či vec, tak ako bola predložená, po jej postúpení civilným súdom správneho súdu patrí alebo nepatrí do správneho súdnictva. Z § 3 Civilného sporového poriadku vyplýva, že právomoc súdov v civilnom sporovom konaní je viazaná na súkromnoprávne spory a súkromnoprávne veci. Odlišnú právomoc majú správne súdy, ktoré v súlade s § 6 Správneho súdneho poriadku preskúmajú zákonnosť rôznych foriem činnosti verejnej správy. Pre určenie, či konkrétna vec patrí do právomoci súdov v civilnom sporovom konaní alebo do právomoci správnych súdov, je preto rozhodujúce, či medzi účastníkmi súdneho konania existuje súkromnoprávny resp. administratívny vzťah definovaný svojimi základnými znakmi vyplývajúcimi z príslušnej hmotnoprávnej úpravy.

9. Zákonnou úpravou pomerov profesionálneho vojaka pri vykonávaní štátnej služby profesionálnych vojakov je zákon č. 346/2005 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl (nahradený od 1.1.2016 zákonom č. 281/2015 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov).

Podľa § 1 zákona č. 346/2005 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl je predmetom tohto zákona úprava právnych vzťahov pri vykonávaní štátnej služby profesionálnych vojakov. Na právne vzťahy profesionálneho vojaka pri vykonávaní štátnej služby sa Zákonník práce vzťahuje len vtedy, ak to ustanovuje tento zákon. Právne vzťahy profesionálneho vojaka pri vykonávaní štátnej služby sú vzťahy profesionálneho vojaka k Slovenskej republike.

Podľa § 81 cit. zákona sa na konanie vo veciach služobného pomeru profesionálneho vojaka sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (Zákon č. 71/1967 Zb.

<aspi://module='ASPI'&link='71/1967%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o správnom konaní (správny poriadok), ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Posudzujúc obsah predmetnej úpravy je nepochybné, že vzťahy z nej vyplývajúce nemožno považovať pre ich povahu za veci súkromnoprávne (predovšetkým pracovnoprávne). Služobný pomer je a bol vždy charakterizovaný ako inštitút verejného práva. Tento vzťah nevzniká zmluvou, ale mocenským aktom služobného orgánu a po celú dobu jeho trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je naopak typickým súkromnoprávnym vzťahom, v ktorom majú účastníci tohto právneho vzťahu rovné postavenie. Uvedené sa prejavuje aj v právnej úprave týkajúcej sa vzniku, zmeny, priebehu a zániku štátnej služby, ako aj s tým súvisiacich otázok. Právna povaha štátnej služby profesionálneho vojaka vystihuje osobitnú povahu „zamestnávateľa“ ako primárneho nositeľa verejnej moci, potrebu začlenenía profesionálneho vojaka do organizmu verejnej moci a účasť na jej výkone. Táto potreba zasahuje až tak ďaleko, že tu nejde o modifikáciu súkromnoprávneho pomeru, ale o špecifický služobný pomer verejného práva, ktorý má kódexový charakter a použitie Zákonníka práce je z prevažnej časti vylúčené (len delegovaná pôsobnosť Zákonníka práce v zmysle úvodných ustanovení zákona č. 346/2005 Z.z. resp. zákona č. 281/2015 Z. z.). Z obdobných úvah a záverov v súvislosti so služobným pomerom vojakov resp. príslušníkov polície vychádzal kompetenčný senát aj vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach sp.zn. 1 KO/11/2018, 1 KO/3/2019, 1 KO/5/2019.

11. V nadväznosti na to, je nepochybné, že personálny rozkaz (vydaný riaditeľom personálneho úradu) o existencii a trvaní služobného pomeru (ktorého korekcie sa žalobca svojím postupom fakticky domáha) je individuálnym správnym aktom, vydaným príslušným správnym orgánom s danou právomocou (§ 6 ods. 2 písm. b/ zákona č. 346/2005); je rozhodnutím o verejnom subjektívnom práve (v danom prípade statuse v služobnom pomere a jeho trvaní), ktorému sa inak poskytuje ochrana v správnom súdnom postupe podľa Správneho súdneho poriadku (§ 2 resp. § 6 Správneho súdneho poriadku), čo v minulosti žalobca aj využil. Vychádzajúc z ust. § 3 resp. 4 Civilného sporového poriadku na akúkoľvek modifikáciu obsahu takéhoto rozhodnutia a teda ani na žalobou požadované „určenie“, že vzťah /služobný pomer/ ním založený skončil inak právomoc súdu v civilnom sporovom konaní daná nie je. Prijatím opačného názoru, by dochádzalo k nežiadúcemu stieraniu rozdielov v právomoci súdov a orgánov verejnej moci a tak možnému obchádzaniu výkonu právomoci orgánov verejnej správy.

12. Samotný petit žaloby nie je, podľa názoru kompetenčného senátu v štádiu identifikovania vecne príslušného súdu na rozhodnutie o žalobe určujúcim identifikátorom pri posudzovaní právomoci (vecnej príslušnosti) civilného resp. správneho súdu. Kompetenčný senát považuje v tejto súvislosti za potrebné zdôrazniť (rovnako v uznesení sp. zn. 1 KO 10/2021), že z čl. 46 ods. 1 ústavy nevyplýva právo na to, aby súd alebo iný orgán verejnej moci konali a rozhodovali o akomkoľvek mysliteľnom petite, ktorý žalobca (navrhovateľ) uplatňuje. Aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky akceptovala, že napríklad správne súdnictvo nie je budované na princípe všeobecnej úpravy pre akýkoľvek mysliteľný typ petitu a vo vzťahu k akémukoľvek mysliteľnému spôsobu konania verejnej správy (porov. uznesenie sp. zn. PL. ÚS 37/2015). Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy totiž podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane a inej právnej ochrane môže ustanoviť zákon. Splnenie podmienok zákonného postupu pri uplatňovaní práva potom môže byť predpokladom prístupu k právnej ochrane (porov. uznesenie sp. zn. I. ÚS 37/96). Z opačnej strany potom ústavný súd zdôrazňuje, že návrh nemožno posudzovať len podľa žalobného petitu, ale má sa posudzovať samotný (žalobný) nárok, tak ako vyplýva z obsahu žaloby alebo návrhu ako celku (porov. nález sp. zn. I. ÚS 192/2015 a iné). I tu treba pripomenúť, že všeobecný súd nie je bezvýnimčne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho môže a musí odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť; pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nemožno hľadať len v slovách a vetách toho ktorého predpisu, v ktorom sú vždy prítomné i princípy uznávané demokratickými právnymi štátmi (I. ÚS 155/2017).

13. Možno teda konštatovať, že právny vzťah profesionálneho vojaka pri vykonávaní štátnej služby nie je súkromnoprávnym vzťahom v zmysle § 3 Civilného sporového poriadku a nemožno ho považovať ani za vzťah, o ktorom by podľa osobitného predpisu mali rozhodovať civilné súdy v zmysle § 4 Civilného sporového poriadku. Na prejednanie žaloby žalobcu o „určenie“, že jeho služobný pomer skončil dňa 31.03.2011, tak nemôže byť daná právomoc civilného súdu, pretože právomocou určovacím rozsudkom vysloviť právne skutočnosti v právnych vzťahoch, o ktorých rozhoduje iný orgán, nedisponuje (porov. uznesenie 1 KO 7/2021). Naopak právam vyplývajúcich z takýchto vzťahov ochranu poskytujú v zmysle ust. § 2 a § 6 Správneho súdneho poriadku správne súdy.

IV.

14. Z uvedených dôvodov kompetenčný senát dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením mu veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný pretože v danom prípade ide o vec patriacu do právomoci správneho súdnictva a preto v zmysle § 18 ods. 4 Správneho súdneho poriadku vyslovil, že na prejednanie veci je daná právomoc správneho súdu.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 8 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.